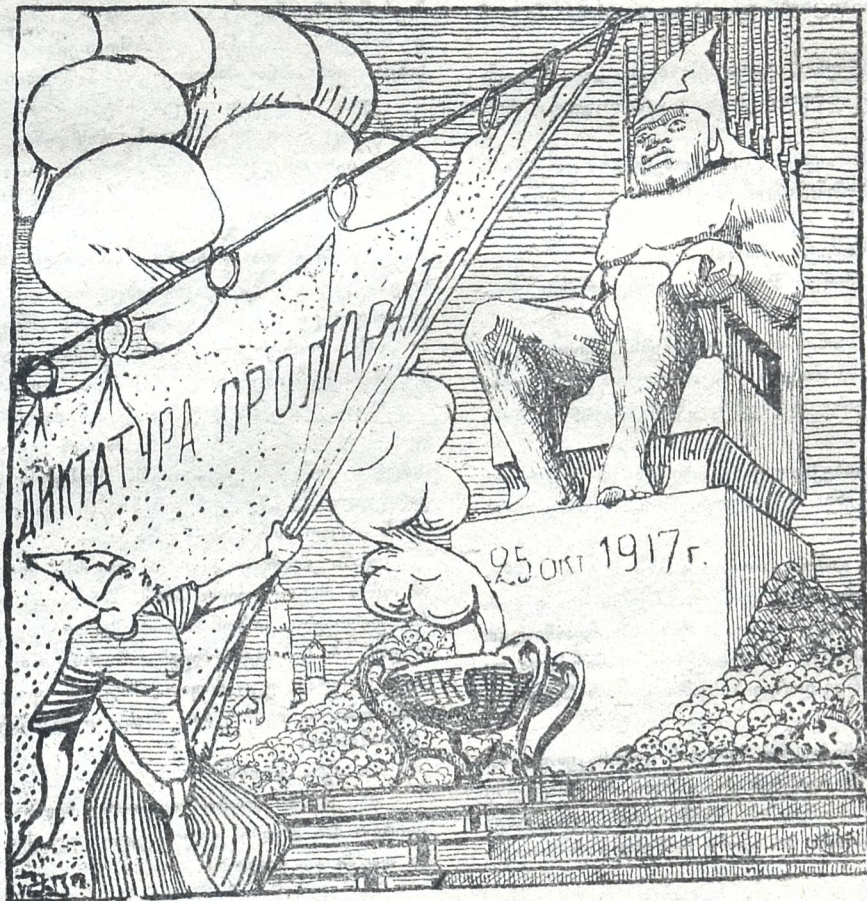

კერძი და ქურუმი

№ 55

1921 წ.
იანვრის 7

ქურუმი ლენინი. ჰაი, დიღო კერძა კომუნისა! აჲ კამპარტები მასწავო მონსს შენს: ვითარ შიზაგა-
 ნა უგუნურს და მდიდრ მარქუნეს ერს ჩემსა, რამეთუ მსხვერპლი ესე ფრიადი, რამელი შეგვიწირვეს შენ-
 და, არა არს ამაო და, აჲ ესე რა, შეგვიღვამს ფეხი წიადს შინს სამეფლის შენის! (იხ. გვ. 16)

ცხოვრების სიწმინდეები

1

ჯორი და იმერელი

ვის არ გაუგონია იმერლის ამბავი: ჯორმა რომ გადმოაგდო და არც კი „შეიკორინა“:

— ბრანწი, ჯორო! აქ მაინც გადმოხდომამინდოდაო!

სწორეთ ასე მოსდის ჩვენს „ტკბილ მეზობლებს“— აზერბეიჯანელ კომუნისტებს.

ვინც კი გამოჩნდება იმ მხარიდან— რკინის გზით მოსული მგზავრი იქნება, თუ საზღვარზე ქვეითად გადმოსული შეცხვარე, ან კიდევ წინა პოზიციიდან დროებით ჩამოსული ჯარის კაცი თუ გვარდიელი— ყველა ერთსა და იმავე ამბობს:

— იქაური ცხოვრება აფორიაქებულია, ძალი ბატრონს ვერა სცნობს, ყველაფერი დომბალივითაა არეულ-დარეული, ნამდვილი ანარქიააო.

ყველა ჩამოსულები ერთხმად იმეორებენ, აზერბეიჯანის უმთავრესი სამხედრო ძალა, მე-11-ე არმია, იშლება, ჯარი სკაცები ნება დაურთველად სტოვებენ პოზიციებს და ჯგუფ-ჯგუფად მიდიან ბაქოსკენო.

ერთი სიტყვით, ჩვენი მეზობელი „ჯორს გადმოუკლდა“ და კარგა მაგრათაც გადმოუგდია, როგორცა სჩანს.

ვინ-ღა დაგიდევს „რევკომებისა“ და „ნარკომების“ ბრძანება-განკარგულებას! ფაქტიური ბატონ-ბატრონი იქაური ცხოვრებისა ამ უამად თურმე მეთერთმეტე არმიაა!

მხედარი როდი ჰხედნის ჯორს, არამედ ჯორი მხედარს!

მხედარი მაინც არ „იკორინებს“, ვითომც აქ არაფერი მომხდარიყოს და იმერლისა არ იყოს, ხალხში თავს არ ირცხვენს, „მაინც გადმოხდომამინდოდაო!“

ასეთ შთაბეჭდილებას ახდენს ის მუქარიანი „ნოტები“, ჩვენი მეზობლები რომ საქართველოს უგზავნიან:

ჩვენთვის გამოსაგზავნათ გამოხატული ჩვენივე მატარებლები გზებიდან დააბრუნეს და ვეღარ გამოგზავნეს— არა იმიტომ, რომ არ **ნდომოდეთ** გამოგზავნა, არამედ იმიტომ რომ ანარქიისა და ცხოვრების არეულ-დარევის გამო **ვეღარ შეხედეს** გამოგზავნა.

და აი ამ საქვეყნო მარცხის გამოსაკეთებლათ სხვა ვეღარა მოიფიქრეს რა გარდა იმ სასაცილო „ნოტებისა“, რომლების შემწეობით ცდილობენ ჯორის ზურგიდან ბრავგანი მარცხად არ ჩაითვალონ.

— ბრანწი, ჯორო! აქ მაინც გადმოხდომამინდოდაო.

2

შეურაცყოფილი კენი.

— ბოლონელი ქალები ხომ ჩაცკოცნეთ! ეხლა ჯერი ქართველ ქალებზე მიდგა!

ბრძანა ერთმა შეზარხოშებულმა კომუნისტმა ამ შვიდი თვის წინათ და გულიანათ გადახარხარა.

ეს ის დრო იყო, როდესაც წითელ არმიელთა ჯარი ვარშავას უახლოვდებოდა და გზაზე ნამდვილ კომუნისტური ხელოვნებით არბედა და ანადგურებდა ქალაქსა და სოფლებს, ხოცავდა და ნამუსს ხდიდა მცხოვრებლებს.

მაგრამ ეს სიტყვები იქ კი არ წარმოთქმულა, ბოლონეთის ფრონტზე, არც სდამე რუსეთში, არამედ აქ, საქართველოში, ტფილისში.

და ამ სიტყვების მოქმელი ვინმე უცხო როდი ყოფილა— რუსი, ებრაელი, ან კიდევ თათარი, გინდ ბაშკირი;— არამედ ჩვენი სისხლი და ხორცი, ჩვენი ღვიძლი და თვისტომი, ჩვენს მიწაზე შობილი, ჩვენ ცის ქვეშ აღზრდილი **ქართველი კომუნისტი!**

დიდათ გულწიწკით რომ არ იყო კაცი, მაინც შეგეზიზღება ასეთი სიტყვების გაგონება, მაგრამ რამდენადაც საზიზღარი და გულისამრევია ეს ნათქვამი, იმდენათ დამახასიათებელია იგი ჩვენ სახელოვან თანამემამულე კომუნისტებისათვის.

ერთ რუსულ ანტიკომუნისტურ გაზეთში, რომელიც პარიზში გამოდის, ამას წინათ მოთავსებული იყო ამ გვარი კარიკატურა: ოთახში დგას ფრენჩში და გალიფეში გამოწყობილი რუსი კომუნისტი, ხელები ჯიბეში ჩაუწყვია, პირში სიგარა გაურქვია და არხინათ იყურება სივრცეში. სახეზე უტიფრობა, თავგადებულობა და გონებრივი სიჩლუნგე აწერია, უკანა კედელს ამშვენებს სამი დიდი პორტრეტი: ქაშის, კენის და იუდასი. სურათის ქვეშ აწერია: „წინაპართა პორტრეტები“.

რუს კომუნისტებს შეიძლება ძალიანაც შეეფერებოდეს ეს კარიკატურა, მაგრამ ჩვენი თანამემამულე კომუნისტებისათვის, რომელნიც აქ, საქართველოში, „მოღვაწეობენ“, ამ გვარი სურათი, ჩემის აზრით, არ გამოდგება.

ჯანი გაგარდეს ქაშისა და იუდასი!.. ვთქვათ, რომ ამ ორმა ისტორიულმა პირმა მართლაც დაიმსახურა ქართველ კომუნისტთან შედარება, ქაშისა და იუდასი არ გამოგვესარჩლები, მაგრამ რაც შეეხება კენს, ნურას უკაცრაფათ, თუ ეს ყოვლად კეთილშობილი მებრძოლი ჩვენს კომუნისტებს ვერ გაუთანაბრო!

რა ჰქნა კენმა?

— კენმა თვისი საკუთარი ხელით მოჰკლა ღვიძლი ძმა აბელი! აიღო კეტი, თუ ქვა, სიხლიშა თავში და გააგორა.

— თითონ, უშემწეოთ, სხვის დაუხმარებლათ! განა ასეთი საქციელი უარგისათ პატიოსანი არ არის?

განა აშკარა უსამართლობა არ იქნება, რომ ამის გულისათვის კანონი სამარცხვინო ზოძვე გავაკრათ და ქართველი კომუნისტის გვერდით დავაყენოთ?!

ქართველი კომუნისტი ვერასოდეს მიადევნებს კანონის საქციელის კეთილშობილებამდე!

ჯერ ერთი რომ თვით მიზანი კანონისა ბევრათ კეთილშობილურია ჩვენი კომუნისტების მიზანზე.

კანონმა განზრახა (და შემდეგ შეასრულა კიდევ ეს განზრახვა) ღვიძლი ძმის მოკვლა.

ქართველ კომუნისტებს კი განზრახული აქვთ გარდა ღვიძლი ძმის მოკვლისა, საკუთარი ღვიძლისა და დის გაუბატოებაც («ესხა ჯერი ქართველ ქალებზე მიდგაო!»)

კანონმა თითონ მოჰკლა ჯაბელი, საკუთარს ხელით.

ჩვენი კომუნისტები კი, თითონ რომ ძალი

არ შესწევთ თავისი ძმის მოკვლისათვის, ალიოზა სემიზვერევეებს და მუსტაფა ყაჩაღოღლებს მოუძღვებიან თავის ოჯახში:

— აბა, ბიჭებო, თქვენ იცით! დედა ჩემი ეგერ წევს, იმ ლოგინზე, მარცხნივ მხარეს... ჩემ დას უკანა ოთახში სძინავს... მიდიოთ, რაღა, ჩქარა!

ამას იკადრებდა განა კანონი?

მე დარწმუნებული ვარ, აღშფოთებული კანონი ცხვირბირში შეაფურთხებდა ამ ვაჟბატონებს ასეთი ქვევისათვის და ზიზლით გაშორდებოდა მათ.

მაგრამ ისინი საკმაოდ უზრუნველ-ყოფილნი არიან და ჩინებულათაც იფარავენ თავს:

სხედან არხენიათ რუსეთის მისიაში, აქეზებენ შეინმანებს და ჩიჩერინებს და კმაყოფილი ღიმილით ისრესავენ ხელებს...

კირჩხიბი

წვრილმანი საკითხები

(ეს მოხსენება წავითხუჯა ავტორის მიერ ბათუმის ზრდაფასიანადურ კავშირთა კონფერენციაზე 10 აგექმ.)

შ ე ს ა ვ ა ლ ი

მოქალაქეო! მე მთხოვეს დღეს თქვენ კრებაზე წამეკითხა მოხსენება რაიმე საინტერესო კითხვაზე. მე გადავწყვიტე შემესრულებია თქვენი თხოვნა, მაგრამ ვერ გადავწყვიტე რა თემაზე წამეკითხა მოხსენება. ბოლშევიკები, საერთაშორისო მდგომარეობა, მომენტ დანს. ამ საკითხებზე პატივცემული აიილო ყოველ დღე ორ ორ წერილს ათავსებს „ბატუმსკაია ჟიზნი“, კვირაში სამ ლექციას კითხულობს, ხოლო საბჭოს კრებაზე 10—15 მოხსენებას აკეთებს. ვინაიდან აიილო ჩემზე უკეთ იცნობს ამ კითხვებს და ჩემზე უკეთესი ორატორი არის და (ეს ყველაზე საპატიო მიზეზია) თქვენც საკმაოდ მოგწყინდათ ასეთ კითხვებზე საუბარი—მე მას გვერდი აუარე. არის კიდევ ერთი მეტათ საინტერესო კითხვა: ე. წ. „უტკის“ ანუ არ მომხდარ ამბავთა შესახებ საუბარი. მაგრამ ამ საკითხის გაშუქება „ესო ბატუმამ“ იღო თავის თავზე და უნდა მოგახსენოთ ერთობ კეთილსინდისიერათაც ასრულებს აღებულ მოვალეობას. ხშირათ ისეთ „უტკის“ დაბადებს, რომ ჩიჩერინსაც გაუჭირდება მისი შობა.

ამიტომ, დიდი ფიქრის შემდეგ გადავწყვიტე წვრილმან საკითხებზე ვისაუბრო. გაფრთხილებთ ბატონებო, რომ ეს საკითხები წვრილმანია არა თავის მნიშვნელობით, არამედ მით, რომ მას „წვრილმანი“, ანუ მცირე ყურადღება აქვს მიქცეული ვისგანც ჯერ არს. წინდაწინ მინდა ვიყო დარწმუნებული, რომ ჩემ მიერ აღებული თემა

თქვენთვის საინტერესო გამოდგება და (ჩვეულებრივსაშუალო) არ დაგეძინებათ.

საბინაო საკითხი

ბათომში ერთი წვრილ საკითხთაგანია. ბათომელ მოქალაქეს ვერ გაუგია მიზეზი შემდეგი მოვლენის: ინგლისელების დროს ორჯერ მეტი ხალხი ცხოვრობდა ბათომში და ღამე ქუჩაში არაკინ რჩებოდა, დღეს კი ორჯერ ნაკლები ცხოვრობს და ხშირათ იბოვით ქუჩაში უბინაო ხალხს. ბატონებო, უნდა გამოგიტყდეთ რომ ვერც მე გავიგე რაშია საქმე. საბინაო საკითხის მოგვარებაში ირაკლი დიდიძეს ქალაჩა გამოერია. ბოლოს როგორც უფრო ადვილი საქმე, რედაქტორაობა არჩიდა საბინაო საკითხი ისმაილ თევზაძეს გადასცა. მუხლებამდე დაკაპიწებული სამი პორტფელით ხელში, 15 აგენტის თანხლებით დარბოდა 7 დღე და 7 ღამე ისმაილი, მაგრამ ვერაფერი გააწყო. ერთი კვირის განმავლობაში ქალაქის გამგეობამ 15 ჯერ უქნა რეორგანიზაცია საბინაო კომისიას, მაგრამ ცარიელი ოთახები მოსამსახურეთა დასადგომათ მაინც ვერ იშოვნა, და როდესაც უბინაო მასწავლებლები ტირილით იჩივებდენ ქალაქის გამგეობაში: ყოფილი ქალაქის გამგეობის წევრი გიშნაზიაში დასახლდა და საკუთარი სახლი გაქირავებული აქვს, ერთი უმაღლეს პირველ დაწყებით სასწავლებლის ინსპექტორმა სამი ოთახი აიილო სასწავლებელში და საკუთარი სახლი გააქირავაო — ქალაქის გამგეობა დღემილით უბასუხებდა. ერთ ჩვენ მეგობარ სახელმწიფოს კონსულს სახლში მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი ჩაუსახლეს. ბატონებო, თქვენ გემხსოვრებათ, რომ ერთხელ ორდერი მუშაოთა სსახლეშიც

კი მოვიდა. ამასწინათ ჩვენს ამხანაგს, თედორეს კომისიამ მისცა ორდერი ერთ ოთახზე, სადაც ორი „ისეთი“ ქალი ცხოვრობდა. წარმოიღვინეთ თედორეს მდგომარეობა, როცა კომისარმა თედორე და ორივე ქალი ოთახში ჩაქეტა, დალუქა. ორ ღამეს თედორე და ქალები როგორც კონდრაბანდის საქონელი ოთახში ისხდნენ დალუქული. თურმე კომისარი ცოტა შექეფიანებული ყოფილიყო და ესუბრა. კიდევ კარგი თედორე გვარდიის აფიცერი არ არის!.

ასე გაკვირებულ მდგომარეობაშია, ბატონებო ეს ერთი წერილმანი კითხვა. მეორე კითხვას შეიძლება დაეარქვათ:

თ ხ ი ლ ე ბ ი

ანუ ექსპორტი ჩვენი სიმდიდრისა. ვინ არ იცის, რომ ჩვენი ვალიუტის ასაწევით საქიროა ჩვენი ბუნებრივი სიმდიდრის გამოყენება, საქონლის საზღვარგარეთ გატანა. ეს ფრიად დიდ-მნიშვნელოვანი საქმე კოაპერატივთა კავშირმა იღვათის თავზე და ამას წინეთ გემი „კონსტანტინე-პოლი“-თ გაგზავნა საზღვარგარეთ. მე ბატონებო, სწორეთ იმ დროს მივედი ნავთსადგურში, როცა გიორგი ჩიკაშვილი დამჯღაბრიყო თხილით მოფენილ მიწაზე და მწარეთ სტიროდა, მე ცოტა არ იყოს თავი შეურაცყოფილთ ვიგრძენი. გიორგი გვარდიელია და მე, როგორც გვარდიელს მრცხვენოდა მისი ცრემლების.

— რა გატირებს გიორგი? შევეკითხე მე.

— პატრონი... ძლივს წაიბუტბუტა გიორგიმ.

— ვისი პატრონი, კაცო? მამა ხომ არ მოგკედომია?

— არა, თხილის პატრონი... ეს თხილები კოაპერატივთა კავშირისაა, საზღვარგარეთ მიაქვთ. დახედეთ ერთი, აბა რამდენი ჩავა სტამბოლში.

უნდა გამოგიტყდეთ ბატონებო, რომ სურათი მართლა თვალწარმტაცი იყო: გემის გარშემო (ტყუილი რომ არ გამომივიდეს ბევრს არ ვიტყვი) ნახევარ ვერსის მანძილზე ზღვა დაფარული იყო თხილით, გაკვირებულ თევზებს თათბირი ჰქონდათ და ვერ აეხსნათ ასეთი საოცარი მოვლენა. აუარება ლტოლვილი ბერძნები შემოსოდნენ ტომრებს და ვის რამდენი შეეძლო მიათრევდა თხილებს, ბატონებო, ჩემი პატივცემული მასწავლებლები სიმონ ოცხელი, კირ. მესხი, სერგო რიბაქიძე და სხვები დამბრკიებდნენ, რომ მე მოთმთიკა საუცხოვოთ ვიცი, მაგრამ იმის გამოანჯარაშება, თუ რამდენ თხილს ჩაიტანდა გემი სტამბოლში ვერ შევძელი დავტოვე გიორგი თხილების გამოსატირებლათ და წამოვედი ქალიქისკენ.

ასეთ მდგომარეობაშია ბატონებო ჩვენი ექსპორტი. ახლა მე მინდა შეგებო ერთ რამეს, რასაც შეიძლება დაეარქვათ.

Постоянная величина

(ანუ „საინჟინერო სამართველოში“)

თქვენ მოგეხსენებათ რა გულმოსული იყო ჩემზე დამოყნა.

— რაღა ჩვენ ჩავგიჯინდა, როცა სხვა ჩვენზე უარეს სჩადისო, ამბობდნენ დამოყნელები და მართალიც არის. ამას წინათ შემთხვევით მოვხვდი ბათუმის საინჟინერო სამმართველოში. საუცხოვოთაა საქმე დაყენებული! რაც ჩვენი მტრები იყო, შავრაზმელები თუ წითელ რაზმელები ყველა საუცხოვოთ დაუბინავებიათ და შესდგომიან საქმეს. აკეთებენ ყაზარმებს, გზებს და ყველაფერს რაც ჩვენ ბათუმში არ ყოფნის დროს დაუნგრევიათ. მართალია ყაზარმების შეკეთება ცოტა „სხვაგვართა“ ხდება, მაგრამ რას იზამ, ყველგან ასეთი. მაგალითად, ბატონებო, ერთი ყაზარმის შესაკეთებლად მეორე ყაზარმას ანგრევდნენ, ნახევარ მასალას სახლში წაიღებდნენ. ე. წ. „უროჩნი პოლოენიით“. [დანგრევის ფულს ცალკე აიღებდნენ, შესაკეთებელს ცალკე, ხოლო მასალასაც ცალკე, მართალია მასალა არ უყიდიათ, მარა რა უყოთ მერე, ყაზარმა ხომ შეკეთდა.

იქნება იკითხოთ რატომ შეიძლება ამ საკითხს **ПОСТОЯННАЯ ВЕЛИЧИНА** დაეარქვათო. უკანასკნელ დროს ყველაფერი გამოიცვალა, ვარდა ინჟინრებისა. ისინი წინეთაც არ აკლებდნენ ხელს და ახლაც. (რასაკვირველია არა მუშაობას!)

„სხივი“ და რკინის გზა

— ამის შესახებ შეგაწუხებთ, ბ-ნო სლუჩინი! მომმართეს გუშინ სახელმწიფო დაწესებულებათა მოსამსახურებმა. ბატონებო, მათი კოაპერატივი „სხივი“ მოთავსებულია და კარგადაცაა მოწყობილი ნურბისთან, სახლში, რომელიც ეკუთვნის რკინის გზას. დღიდან გაჩენისა „სხივი“ ამ ბინაზეა, ახლა კი რკინის გზის სამართველო ადგებს კოაპერატივს და სამაგიეროთ უნდა დააყენოს მოსამსახურეები. ბატონებო, ამ საკითხს ყურადღება უნდა მიექცეს. რკინის გზელებიც სახელმწიფო მოსამსახურეებია და „სხივის“ წევრებიც. მართალია „სხივი“ სპეკულიაციას ეწევა, მაგრამ ეს დღევანდელ კოაპერატივების მე-11 მცნებაა და ამ შემთხვევაში კერძოთ „სხივი“ არაფერ შუაშია. მართალია რკინისგზელებს ბინა ესაჭიროებათ, მაგრამ დუქანი საცხოვრებლად არ ვარგა, ხოლო „სხივის“ გამოგება სამ ოთახს სხვაგან მისცემს რკინისგზელებს საცხოვრებლათ, და განა სასურველია ყველა რკინის გზელები ერთად ცხოვრობდნენ? ხომ დასკამენ ერთმანეთს.

საბჭომ ბატონებო ასეთ საკითხებს უნდა მიაკტიოს ყურადღება, მით უმეტეს, რომ იმედი გამიცრუვდა და

ვალოდია სულაქველიძე

რომელიც მთავრობამ გამოგზავნა ბათუმში „წვრილმან საკითხების“ მოსაგვარებლათ ისევ თბი-

ლის დაბრუნდა. ცოტა ხნით შეშინებული ჩვენი მილიცია ისევ გათამამდა, ცა ქუდათ არ მიაჩნია და დედამიწა ქალამნათ. ამას წინეთ, ბატონებო დაეპირათ ერთი თბილისელი გვარდელი, ეცემათ კარგათ და შემდეგ გაეშვათ: უკაცრავათ, შეცდომით მოგვივიდა, სხვა უნდა გაგველახა და შეგვეშალაო. ასე წარმოიდგინეთ რევოლვერსაც არ უბრუნებდნენ, რომ ბათალიონის უფროს გრ. კვაშალს არ ეშველა. როგორ მოგწონთ, ბატონებო! მე უკეთესი წინადადება შევიტანე მილიციაში: ჯერ ბოდიში მოიხადონ და შემდეგ სცემონ. ეს იმისთვის არის საჭირო, რომ ვალახეის დროს კაცი იღლება და მოხერხებულათ ბოდიშის მოხდას

ვერ შეძლებს, ხოლო ვალახელს კი ეცოდინება რისთვის სცემენ.

კიდევ ბევრი წერილმანი საკითხები მაქვს გასარჩევი, მაგრამ ასლა დრო ნებას არ მაძლევს. ხოლო ზემოთ ჩამოთვლილ საკითხების გადაჭრაში დიდი იმედი მაქვს

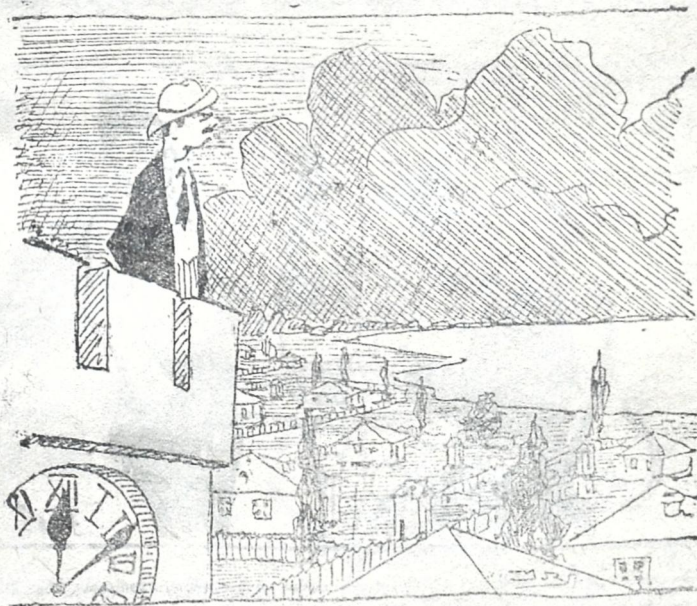
გრიგოლ გიორგაძის

მთავრობის საგანგებო რწმუნებულის. ბათონის უკულმართობის მოწესრიგებაში თავიდანვე სწორი გეზი აიღო და იმედი მაქვს ცოტა შეამსუბუქებს ჩვენს მძიმე მდგომარეობას.

ნება მომეცით ბატონებო, დღეს ამით დავასრულო ჩემი მცირე მოხსენება.

გრ. სლუჩაინი.

ფართო მუნიციპალური პროგრამა სასამთროდ.

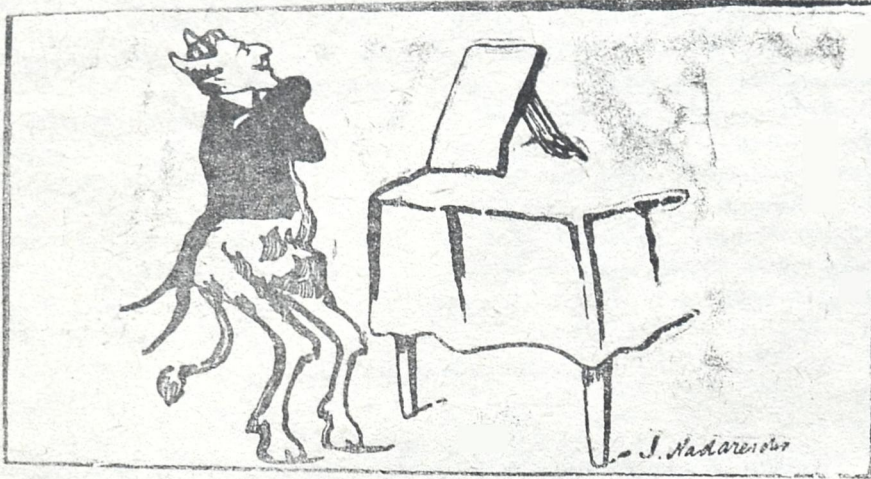

ფოთის ქალაქის მოურავი. (თავისი კომპის მწვერვალდან) უბირველეს უაჯლისა ამ სამთარმა მე უნდა ამოვამრო ეს ხალასიტომის ტბა.

კომუნისტი ბუღუ
 „გუგუშეგუ ქუდიო“
 ქეძალთან უოფილა...
 ნეტავი შტო ბუდიო?..

სახსნაღწლო დარბაზობა

სახსნაღწლოდ დღეს კუმავმა გადასწეიტა თვისი ხსლობელი მეგობრების ხსნა და სადარბაზოთი გამოეწყო.

უნირგეღეს ვოღლის ლენინი ინახუდა. მისინძელს გარდა დენატურატ სნირტის სხვა სასმელი არ აღმოაჩნდა. რა გაეწობოდა: კუმავმა გადაჭკრა დენატურატი, საჭკოთა რუსეთის სადღეგობელი.

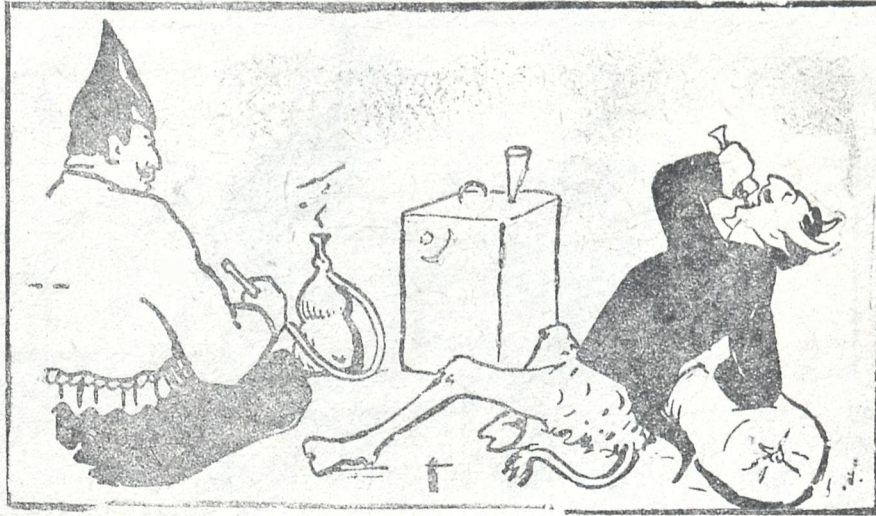
შექანჯალბულის ლექსები.

ჰე, ჰე, ჰეჰე... ტაში კინკებო,
დავლური კულიანებო,
ცეკვა მსურს, ტაში დაჰკარით,
ქაჯებო, მსხვილ რქიანებო.!

ქარბუქი ზურნას დაუკრავს,
ცივი და თეთრი ხელეზით...
საწყალი ჩემი ბუხარი,
გაცივდა... მოკვდა ხველვებით.

ტაში დაჰკარით კინკებო,
წრეს შეჰკრავს კულიანები;
მინდა ვაცეკვო მდევები,
თითო—ას თავიანები.

მაშ, ჩქარა, თორემ ვათენდა,
აჰა, მოისმის არული,
როგორ გამრავლდნენ ორგულნი
ოჯახში შემოპარული.

შემდეგ „წითელ“ აზერბეიჯანს ესტუმრა. აქ მსოფლიო ნავთობი დასველდრეს ევლის გასსველებლათ.
— იაშისუნ ეირმიზ აზერბეიჯანს! — დასსსსს ეშმაკმა და ვაჟკაცურად გადაუძის ნავთის სტომაქში.

საბჭოთა სომხეთში მტირალი მსხინძელი დაუხვდა.
— სხვა არა გამახნია რა: ეს ჭურჭელი ჩემი ტრემლითაა სავსე! თუ ზატავს დამდე და არ დამაქუნებ დიდ დაძაღვლებს! — უთხრა სომეხმა.
გულჩეაღმა ეშმაკმა ერთი ხელადა სომხის ტრემლი დაღია.

დაზამთრდა ჩრდილოეთში და...
იქ სიცოცხეა, შიმშილი...
ჩვენკენ მოფრენენ ყვავები
საკენკზე თვალ დაგეშილი.

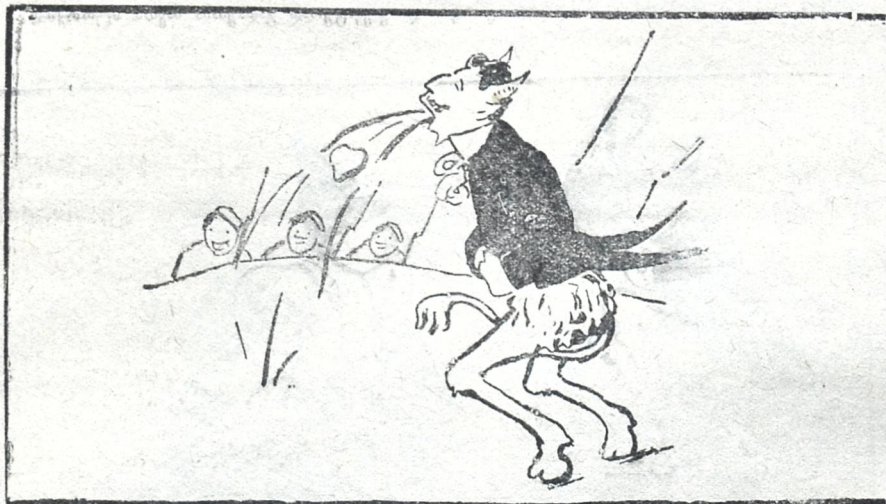
ძმავ, სწორი გზით რომ იარო
მიიხარ, რა დაგიშავდება...
ჩემს დოვლათს თვალს ნუ უშტერებ,
პირი ნუ ავიმჟავდება.

რომ შეგვკამო და შეგვხვლიბო,
მლიქვნელად მიტომ კაცანებ,
აქეთ ყბაში რომ გაგადებ,
თავდაღმა გადაგაქანებ.

ჩუ! ეს რა იყო?! ჰა, მივხვდი—
—თავზე დაგვფრენენ კოტები.
გააცოც—გამოაცოცეს
ჩვენს გამო მკეახე ნოტები.

სომხეთიდან ოსმალეთს მიადგა კარზე. მასწინებელს ვიღაც ფრანგი თუ ინგლისელი დაეჭირა, ასე-ასოთ „ჩარქებდა“. შეუწვა გული და ეშმაკს მიართვა:
 — ჩვენი რჯული ღვინის სმას გვიკრძალავს. ეს მანტ მიართვით, ევენდი! — უთხრა მან.
 ეშმაკმა შესჯამა მირთმეული მწვადი.

ეშმაკმა მუნღის გერემა და გულის რევა იგრძნო და შინისკენ გაეშურა. საზღვარს რომ მიადგა სმული და ჭმული ერთბაშით უკანვე დაბრუნა.

თურმე ჩვენს შიკმას სცდილობენ.
 ჰმ! ეცინება ივლიტეს!...
 ვერც აქლემები წაპკიდეს,
 და ვერც კოზაკი გაქულიტეს.

აქეთ გორასა ცხვირსა ვკრავ,
 იქეთა იწყებს ზანზარსა...
 გელათში გახსნეს სავაჭრო
 უკურობებია ნაზარსა...

თურმე იქ წმინდა ბერები,
 დაჯდენ, დაიდგეს სკამები...
 ცოტა რამ ძვირფასს განძეულს,
 ყიდდენ ღვთიური მავები.

თუ უპატრონო საყდარსა
 ეშმაკი ეპატრონება,
 დღეს უპატრონო საყდრების
 ღვდღებს მიაქვთ ნელ-ნელ ქონება.

აქეთ გორასა რქებს გავკრავ,
 შევანძრევ იქეთ გორასა...
 მამაო, ხელს თუ არ გაძლევს
 ნუ იცვამ ანაფორასა.

მოდო, თმა-წვერი მოგპარსო!
 საქმე ჰქენ, არ გესაქმება?!
 თორემ თუ ასე განავრძე,
 ღმერთიც კი შამოგვეკმება.

გადმოიბნინა საზღვარი და ანახდათ ფრონტზე გვარდიელებს წააწყდა.
სიტყვასზე გაქვს, მრავალჯამიერი აუკიდა მათთან კუჭდაცაღიერებულმა უშეკამა!

ჩიშ, ჩიშ, ჩიშ! მინდა ფარა ცხერის
იქ ხმელზე რომ ვაბალახო,
შენ, ძმავ, დიდ ლუკმებს ნუ იტენ,
საზღვარი არ გადალახო...

ნამეტარი არ მოვიდეს,
განცხრომამ მთლად არ ჩაეძიროს
შენ ილალო... სხევებმა კი
ტუჩებზე წერწყვით გიციკიროთ...

ჩვენ, „ამხანაგო“ მოვითმენთ,
გასაჭირს შეტსაც ავიტანთ,
სჯობს ერთ უღელ ქვეშ შეივებათ,
ლელოს ადვილათ ავიტანთ.

ჰუ, ჰუ, ჰუ! თეთრი ბუზები
რა მწარეთ გვკბენენ ცივდა...
მოფრინდნენ თეთრი პეპლები,
მიწას დააჯდნენ მწკრივდა.

კორიანტელი თამაშობს
და ზურნას უკრავს ქარბუქი...
ვიშ როგორ მჩატეთ დაფრბივარ...
რატომ ვარ ასე მსუბუქი?

გათენდა კიდეც... მოსმის
სადლაც სოფლიდან არული.
მინდა რომ მტკვარში ჩავეშვა,
გაღმა გავცურო მხარულით.

შექანჯალგებული.

შექანჯალგების გილოცვა

სამზობლო.

რა ლამაზი ხარ, სამზობლოც,
რა ტურფა, რა მიმზიდველი...
არსად არ არის ქვეყანა
ესდენ გმირობის მზიდველი...

კეკლეუცო და ეშინაო,
უბიწოც, შეუცდომელი;
მარად მტერთ გულის მიმზილო,
მათთვის ხელ მიუწდომელი.

რაოდენ ტურფა, ნაზი ხარ,
იმოდენ მტკიცე ნებისა...
არშიეთ ლეგიონს არ სწყალობ,
მათ ცეცხლი გულს ეგზნებისა.

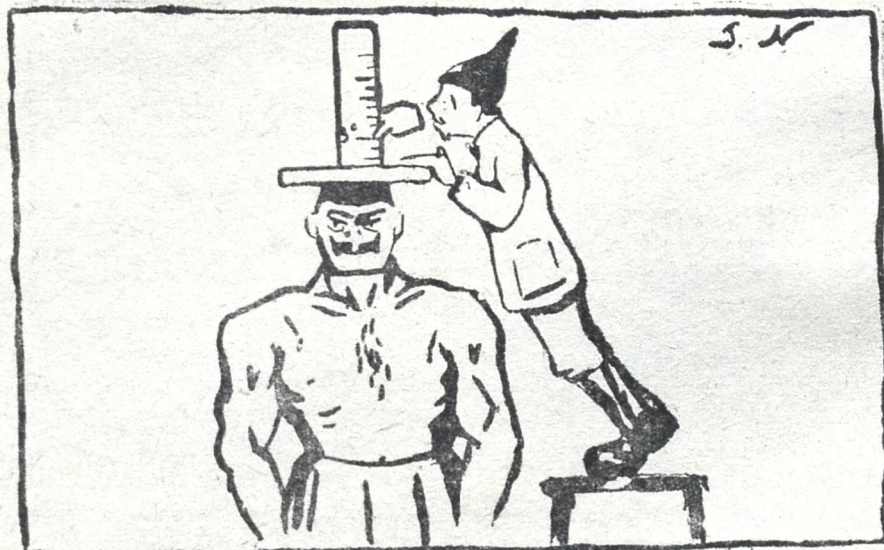
ვინ წითლად მორთავს გპირდება,
ვინ ფულით გამდიდრებასა...
მაგრამ ვერავინ ვერ შესძლებს
შენს გულში დამკვიდრებასა.

იყავი მარად უდრეკი,
ქირშიგან გაუხრელია...
შენს სადღეგრძელოს ქვევრით ვსვამ,
ოდელა, დელა, დელია!!!

სანტოთა რუსეთის „დიპლომატები“ საქართველოში

საბჭო. რუს. წარმომადგენელი. უნდა ამოვიღოთ ცენტრალური მხარეები, რომ თქვენ უკვე არ გამოდგებით დიპლომატები. ჩვენთვის საჭიროა შევქმნათ აქ, თბილისში საჯანგებო დიპლომატიკა. დაასლოდებით 2000-მდე მხარეები მოგვინდობს. თითოეული მათგანი შეუვალი და ხელშეუხებელი იქნება საქართველოს მთავრობისთვის, ხოლო თითონ შეუვალი და ხელშეუხებელი იმავე მთავრობისთვის. ესაა თქვენ თითონ მიხედვით, თუ რა თვისებები საჭირო ჩვენ დიპლომატებისთვის.

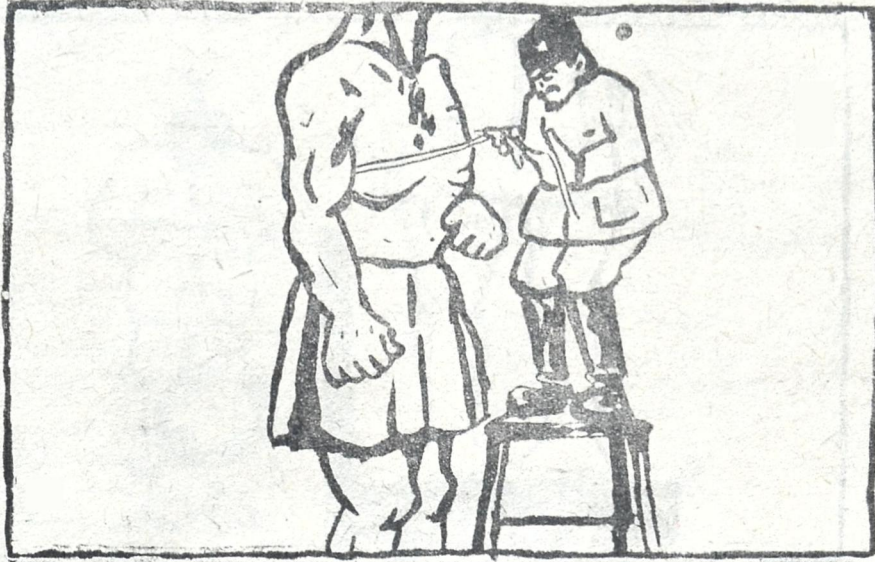

დიპლომატი უნდა იყოს სიმაღლით არა ნაკლები 5 არშინის.

მთავრობას.

დაჩაგრულთ კერამ წარმოგშვა,
აღზრდილო მათსავ უბეში,
ხალხს აუყვავე აზიზად
ხსნის ვარდი ცრემლის გუბეში.

სამშობლო ერის მესაქვე,
ერისვე ამორჩეულო,
გულწრფელო, შეუღრეკელო,
სწორ გზით სიარულს ჩვეულო.

მკერდში უნდა იქონიო ზოიით ან უფიწროეს 190 სანტიმეტრის.

დიმლაშატს უნდა ჰქონდეს დასსლოებით 85-მდე სიღი კბილი.

ხალხის ნება და სურვილზე
 შეჰქმენ სამეფო მყობადის...
 იყავი შეურყეველი
 ამიერიდან მარადის.

გვარდიას და ჯარს.

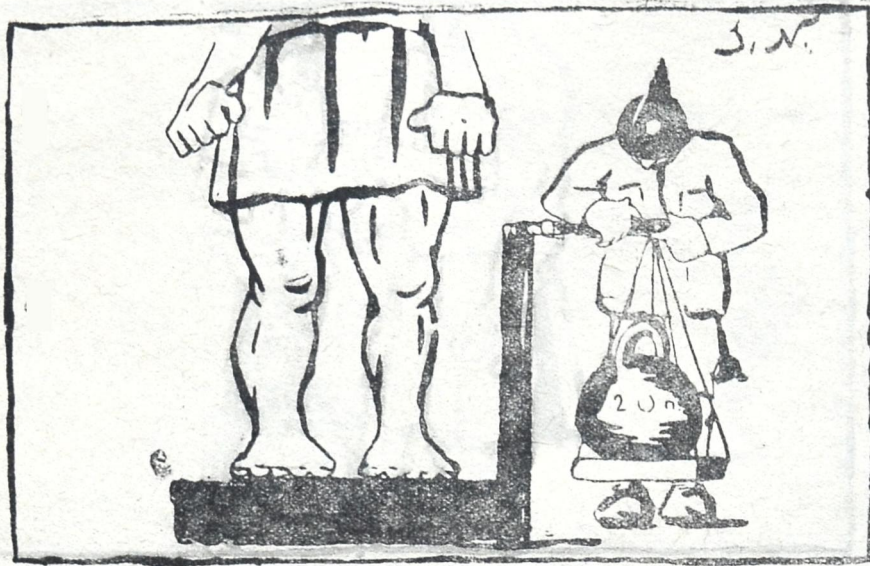
თქვენზე რო ვფიქრობ გმირებო,
 ცეცხლი მენტება კუნთებში,
 გულს ბრავაბრუგი გაულის
 ვით თქვენს ზარბაზნებს შორს, მთებში.

და ასე მჯერა: მარტო მე
 „კომუნისტო“ აუთავდები...

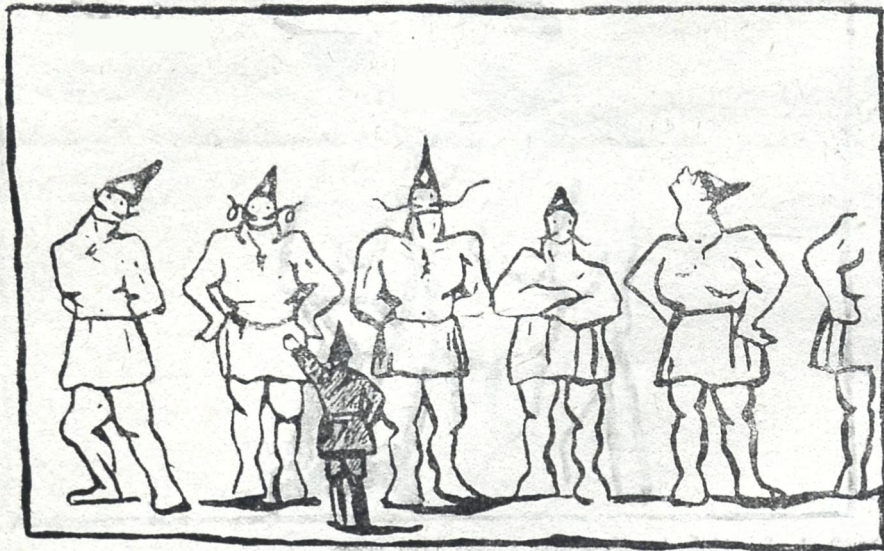
ვფიცავ, არ ვსტყუი ამის მე...
 თქვენ მყავხართ ამის თავდები.

თქვენი მკლავების კირიმე...
 ვეფხეურ შეტევა-ბრძოლისა...
 არწივებრ ფრთების გაშლისა,
 ლალად აქ იქ ქროლისა.

ამაგრეთ ნორჩი სამშობლო,
 მტერს გული გაებზარება,
 თითოს ათას ჯერ გაკოცო,
 ვფიცავ არ დამეზარება.

უნდა იწინიდეს არა ნაკლებ 20 ფუთის.

ჭერჭერობით ასეთი დიპლომატი ჩვენს მისიაში 4000-მდე მოგვეზღვა. ვიმეორებ: ესენი როგორც საბჭოთა რუსეთის მისიის წევრები, საქართველოს მთავრობისაგან შეუვალები და ხელშეუსებელნი არიან, ხოლო საქართველოს მთავრობისათვის შეშვებულნი და ხელშემშელნი. დიპლომატიის შესახებ კიდევ 1600 კომუნისტო გეპირდება.

იყავით მარად ურყევი
ჩვენ მტრების გულის მკვლელადა;
გილოცავთ ახალ წელიწადს,
დასცალეთ საცხე ხელია!

მუზა-მოსამსახურით.

თქვენი მოთმენის კირიმე,
კირთა მძლეობას თქვენისა...
კირშიგან სულ-მოკლეობა
სულ დაკნინებულთ შეგნისა.

მოთმენა ძაღვით უსაზღვრო,
გეკმაროთ აწ მოთმინება...
გისურვებთ ბედნიერებას,
ძვლები ნუ გაგყვინებათ.

შიშველი ტანის შემოსვას,
სურსათს და სანოვავესა,
თუ ჩემი ლოცვა აგიხდეთ,
შაქარი ხომ ჩემს ბაგესა!

მუშათა მამიდას.

მუშათათვის ხარ დადგმული,
წილად გარგუნა ეს დრომა...
გისურვებ მომავალ წლიდან
საქმეთა შენთა გაწვდომა.

გვიმრავლე ჩაი, შაქარი,
და პურის რაციონები,
მაშინ შემირცხვეს სინდისი,
თუ ვინმეს ეთხოვო ბონები...

ჩარჩ-სამკაშულიანებებს.

ვაი, ეს რა დრო დაგეღვათ,
ღმერთმა თქვენთვის რა იწება;
ნეტავ, ვიცოდეთ, ბონები,
თუ ოდეს მოგეწყინებათ...

მაღა კამაში მოგიდით,
აკეთებთ კომბინაციებს,
მიწის მეტი რა გაამდგეს
თქვენფერ გლეჯია-ტაციებს.

სასწავლებლებს.

სიცივისაგან კანკალებთ,
ბუხრებს გაუჩნდათ ანთება;
გისურვებთ, მომავალ წლიდან
გელირსოთ ცეცხლის დანთება.

მასწავლებლებს.

გშიათ... და განა არ გშიათ...
წაგერთვით ღონე და ძალი...
მაგრამ რაღაცებს გვბირდება
„კომპერატ: უნივერსული“

ჩოთქს, ადლსა თქვენი ხელები
არას დროს არის ჩვეული,
გისურვებთ დეფიციტში
არ შეგჩვეოდეს წყეული...

კომუნისტებს.

შინ და გარედ ცეცხლსა გვინთებთ,
მაგრამ არ სწავეს თქვენი ცეცხლი...
იუდებო, როგორ გხიბლავთ
სოცნარხოზის ბონი, ვერცხლი;

ამ ბოლო დროს, ხომ ჩაფლავდით,
გაგეჯალბდათ „ის ნომერი“,
სხვა „ნომრებსაც“ გაგეჯალბებთ
ჩვენი ხალხი, ჩვენი ერი...

სხვის არ ვიცი ვის ვესტუმრო,
სადარბაზოთ ახალ წელსა...
რაექნა... კიდევ რო გადაგვჩა,
ვაჰ, თუ ავნოს ჩემს კუქს, წელსა...

ესეც კმარა... სხვაც სხვა დროსთვის.
რაექნა, ერთობ დავითფერი...
მაგრამ... ვაჰმე, დამაეიწყდა
მე მამები სულიერი.

ერთი მისალოცი დამჩჩა,
მომისმინეთ ცოტა კიდევ;
— ვინაც სულით მრევლს ამაღლებს,
ვისაც ჰქვია ლეონიდე.

ქიაკოკონას გვბირდება,
ვეკვობ ზედ ის გადაახტეს...
ღმერთმა ნუ ქნას, რომ მუქარა
ესდენ მკაცრი მისი ახდეს...

მან მამები სულიერი
ჩვენს საომრათ ჩამორაზმა.
არცა გვინდა მათი წირვა,
არცა მათი „აიაზმა“...

თუ რომ გახრჩობთ ცხოვრების ზღვა,
ნიჩბებს ხელი... და მოუსვით...
ხალხს აკმარეთ, გევედრებით,
რაც შეუქამეთ, შეუსვით...

შექანჯალეზული.

როგორ გათაშამდა,
დასეთ ამ კოდოსა!
გაგვიკომუნისტდა
ეს ჩვენი ზოდოსა!

ჩვენი და ისინი

ვაი, თუ შეგეძთხვას,
რასაც არ მივლი!..
ფრონტიდან რათ გარბის
წითელ არმიელი?

დასაწყებად უცხოელებში

დავიღუპე კაცი ავი რავე მეგონა, ამას რა-
ვა ვიფიქრებდი, რომ ცოლიანობა ჯობდა უცო-
ლობას! კი ოზდა ათი წლის ყაძახი შევიქენი და
ჩემს ბარაზე არც ცოლი შეიძებნება და არც
შვილი. ეგება ქე იფიქროს ვინმემ, ალბათ ცოლ-
შვილის თავი არ ქონია და არ შეურთავსო... მა-
რა, რავე გეკადრებთ მაგი, თუა ერთი ყაძახი,
მეტ ქე ვარ. ბრუციანი არ ვარ და კოკლი, ქე-
ციანი და ბნენიანი, ჩემი საყოფი სახლით მაქ და
კარი, ყანა და ბახჩა, წისქვილი და საცხებილე ..
სულსხონებული ნენაი—ბუჟუტიე, დღე და ღამე
ნიადაგ იმას ჩამცივებოდა: შვილო „ითხუე
ქალი, მომასარი შენი შვილის კალთაში ჩავორება,
ისე ნუ ჩამიშობ სამარეშიო“, მარა ვეღარ მივსრო
საცოდავი ჩემს ცოლ-შვილს ისე ჩევიდა სამარე-
ში... სულ კი დროის გამობრუნებას ვუცდიდი:
დღეს, ხვალ: აგერ დღეს, აგერ ხვალ დადგება
კი დროი მეთქინ და ქე დავრჩი ასე. ნათქვამია:
მედღე მეხვალისას სულ უწვიმს და სულ უთოვ-
სო, ისე დემემართა მე... ზოლოს დავკარი ფეხი,
მივატიე სოფელში ყველაფერი და ამვევლი თფი-

ლის ქალაქს, ვთქვი: ცოლის არ ვარ და შვილის,
ჩაცვივებოდა ამ ყანის თოხნას, რეიზა ვიწვალო
თავი, რაცხა აღვიღს რავე ვერ ვიშონი თფილის-
ში, ჩავალ ერთს, ქეყენას მინც გადახვდავ, რა-
ცხას გევიგონებ, რაცხას დევინახავ, აეს და კას
გევიგებ, ვინც ვარგებულოა, ყველაყაი იქინეა და
მე რა სხვაზე ნაკლები ვარ მეთქინ... მართლაც
ასე ვქენი. ერთი თვე ქე ვიყავი უადგილოთ, მე-
რე ნაცნობების წყალობით ქე ვიშონე ჩემი შესა-
ფერი ადგილი და მინისტრობას მე ვინ მომცემ-
და. ადგილზე რომ დავდექი, მითხრეს: პურს, შა-
ქარს, ჩაის. ტანსაცმელს, ფეხსაცმელს... ერთი
სიტყვით, ყველაფერს მიიღებ, რაც გერგებაო...
აგაშენოს ღმერთმა ყველი, მაგინა წამოვედი თლად
სოფლიდან, თვარა მარტუა მქადს ქე ვკამდი იქი-
ნეც მეთქინ... ჩამწერეს, გამოვივიდა ერთი გირ-
ვანქა პური.—ერთი სული ხარ, მეტი არ გიწევ-
სო. დაარჩეს ჩაი, შაქარი, მომცეს ერთი სულის!
დაარჩეს მალიფაქთურე, მომიწია თუთხმეტი თუმ-
ნის, ორი პლატუკი, მეტი არ გიწევს, ერთი სუ-
ლი ხარო! დაარჩეს ნავთი, სფიჩქა, ერთი სული
ხარო და იგიც პაწაი მომცეს. ვიფიქრე, უცოლ-
შვილო ვარ, მეფითმენ, არა უშავს მეთქი... მარა,
ამ ზამთარში ქი არ დავრჩი უშეშოთი?!. შენი მტე-

ხში კერპისა. სუ ისწრაფვი, ჭიი ქურუმო! აწუე კრსა შენს, რამეთუ მსხვერძლა ესე მცირე არს და შე-
სამღებულ არს, რომელ შეიღნი შეიღლა თქვენთანა დირს გახდნენ სამეფოისა ჭემისა, გარს ვერდარაკინძე
მაღწიას ჟამსა მას, რამეთუ მსხვერძლად შეიწირის უნი იგი სრულად.

„ეზმასკის მათრახი“

თვეში დირს 200 მან., ცალკე ნომერი ეველებან 50 მან.

ქუონაღში დაიბეჭდებ **განცხადებები**

რედაქციაში შეიძლება შემენა დღემდე გამოსული ნომრების. ხელის მომწერ-
ლებმა უფლი შემდეგ მისამართით უნდა გამოგზავნონ: თფილისი, რუსთაველის ზროს-
ზეტი, № 24. ემზავის მათრახისათვის. რედაქცია და კანტორა დიახ 9—2 საათამდე.